

DOCUMENT DE POZIȚIE

**Un sistem eficient de soluționare
a contestațiilor este cheia unui sistem eficient
de achiziții publice**

DOCUMENT DE POZIȚIE

Un sistem eficient de soluționare a contestațiilor este cheia unui sistem eficient de achiziții publice

Autori: Viorel Pârvan, Diana Enachi

Acest document a fost elaborat în cadrul proiectului „Cutting edge improvements in the public procurement system in Moldova through inclusiveness, creativity and low abiding practices” / „Îmbunătățiri inovative în sistemul de achiziții publice din Republica Moldova prin incluziune, creativitate și practici de respectare a legislației”. Această publicație a fost finanțată de UE și co-finanțată de UK aid cu suportul Guvernului Marii Britanii. Responsabilitatea pentru conținutul acestei publicații aparține autorilor și nu reflectă neapărat poziția UE și a Guvernului Britanic.

Acest proiect este finanțat de către Uniunea Europeană.
Delegația Uniunii Europene în Republica Moldova
Str. Kogălniceanu, 12 MD 2001 Chișinău, Republica Moldova
Tel: (+37322) 210932 Fax: (+37322) 245714

Comisia Europeană este organul executiv al UE.

„Uniunea Europeană este constituită din 28 state membre care au decis să-și unească treptat know-how-ul, resursele și destinele. Împreună, pe parcursul unei perioade de extindere de 50 de ani, ele au creat o zonă de stabilitate, democrație și dezvoltare durabilă, asigurând diversitatea culturală, toleranța și libertățile individuale. Uniunea Europeană este decisă de a împărtăși realizările și valorile sale cu țările și popoarele de dincolo de frontierele sale.”

British Embassy
Chisinau

Proiectul este implementat
de Institutul pentru
Dezvoltare și Inițiative
Sociale (IDIS) „Viitorul”

Date de contact:
MD 2005 Chișinău
Str. Iacob Hâncu 10/1
Tel: (+37322) 210932
Fax: (+37322) 245714

Proiectul este
cofinanțat de
UK aid
cu suportul
Guvernului
Marii Britanii

Institutul pentru Dezvoltare și Inițiative Sociale (IDIS) „Viitorul” este succesorul de drept al Fundației Viitorul, și păstrează în linii mari tradițiile, obiectivele și principiile de acțiune ale fundației, printre care se numără: formarea de instituții democratice și dezvoltarea unui spirit de responsabilitate efectivă printre oamenii politici, funcționari publici și cetățenii țării noastre, consolidarea societății civile și spiritului critic, promovarea libertăților și valorilor unei societăți deschise, modernizate și proeuropene. IDIS „Viitorul” reprezintă o instituție de cercetare, instruire și inițiativă publică, care activează pe o serie de domenii legate de: analiză economică, guvernare, cercetare politică, planificare strategică și management al cunoștințelor în Republica Moldova.

Orice utilizare a unor extrase ori opinii ale autorului acestei publicații trebuie să conțină referință la IDIS „Viitorul”.

Pentru mai multe informații asupra acestei publicații ori asupra abonamentului de recepționare a publicațiilor editate de către IDIS, vă rugăm să contactați IDIS „Viitorul”.

Adresa de contact:

Chișinău, Iacob Hâncu 10/1, 2004, Republica Moldova

Telefon: (373-22) 21 09 32

Fax: (373-22) 24 57 14

www.viitorul.org

CUPRINS

Metodologia utilizată.....	5
Evoluția contestațiilor în anul 2018	6
Formularea contestațiilor în cadrul procedurilor de achiziție publică.....	9
Cauzele care determină contestarea în cadrul procedurilor de achiziții publice.....	11
Procedura de examinare și soluționare a contestațiilor	12
Transparența în activitatea ANSC.....	14
Concluzii finale și recomandări de politici	15

Introducere

Carențele din sistemul achizițiilor publice se reflectă în contestațiile depuse de operatorii economici. Iar **numărul contestațiilor depuse** de către operatorii economici reprezintă un **indicator al deficiențelor existente în sistemul național al achizițiilor publice**, care pot fi atât de ordin legislativ, cât și de procedură. Premisa de la care pornim este faptul că soluționarea contestațiilor nu reprezintă un domeniu distinct, ci este parte integrantă a sistemului național de achiziții publice care, în ansamblu, trebuie să asigure respectarea și aplicarea principiilor de bază ale achizițiilor publice. În acest context, este necesară o comunicare permanentă și o abordare unică a tuturor instituțiilor implicate, în special pe marginea aspectelor care sunt insuficient reglementate și de aceea generează discreție înaltă în aplicarea lor și riscuri de corupție.

Obiectivul de bază al unui sistem de soluționare a contestațiilor constă în asigurarea eficienței căilor de atac și remedierea aplicării necorespunzătoare a legislației în domeniul achizițiilor publice și încălcărilor admise de autoritățile contractante în procesul de desfășurare a unei achiziții publice. Totodată, acesta este un instrument pentru operatorii economici de a-și apăra drepturile care au fost vătămate în cadrul unei proceduri de achiziție care, dacă este aplicat eficient, consolidează încrederea acestora în sistemul de achiziții și contribuie la dezvoltarea concurenței pe piața achizițiilor.

Prin urmare, **funcționarea unui sistem eficient de soluționare a contestațiilor este și cheia unui sistem eficient de achiziții publice**, fiind atât în beneficiul autorităților publice, al operatorilor economici, cât și al societății în general. Așa cum se menționează și în raportul de performanță al Agenției Naționale pentru Soluționarea Contestațiilor (în continuare ANSC)¹, **nu este suficientă existența unei autorități cu atribuții de soluționare a contestațiilor, ci mai degrabă este necesar ca activitatea acesteia să fie pe deplin în corespundere cu cele mai bune practici la nivel european și internațional**. Conform Strategiei de Dezvoltare a Sistemului de Achiziții Publice pentru anii 2016–2020², trebuie asigurată independența deplină a ANSC, transparența și imparțialitatea în activitatea acesteia, potrivit cerințelor Uniunii Europene, Acordului privind achizițiile publice al Organizației Mondiale a Comerțului (OMC), precum și de prevederile și angajamentele asumate prin semnarea Acordului de Asociere.

Prin prezentul document de poziție, IDIS "Viitorul" își propune drept scop evaluarea sistemului de soluționare a contestațiilor în materie de achiziții publice prin prisma **respectării principiilor de transparență, eficiență și imparțialitate** în activitatea ANSC. De asemenea, în urma analizei chestionarelor și constatărilor făcute, autorii prezintă o serie de măsuri și propuneri de politici prin care transparența și eficiența activității ANSC să fie îmbunătățite, iar încrederea în sistemul de soluționare a contestațiilor să sporească.

¹ <https://ansc.md/ro/advanced-page-type/rapoarte>

² <http://lex.justice.md/md/368482/>

Metodologia utilizată

În scopul realizării acestui document au fost utilizate și analizate o serie de date empirice colectate în perioada iulie 2018 – februarie 2019, prin intermediul unui chestionar de evaluare distribuit actorilor din sector. Astfel, din totalul a 64 de chestionare completate, 16 au fost completate de către operatori economici, 45 – de către reprezentanți ai autorităților contractante (13 - autorități publice centrale, și 32 – autorități publice locale), iar 3 chestionare – de către reprezentanți ai organizațiilor non-guvernamentale. Chestionarul a inclus 3 componente de bază, fiecare cuprinzând mai multe secțiuni/întrebări, după cum urmează mai jos.

Participanții la evaluare s-au expus, propunând inclusiv și soluții, asupra următoarelor aspecte:

- **Ce metode au utilizat pentru depunerea contestației la ANSC;**
- **Dacă au rămas satisfăcuți de decizia emisă de ANSC;**
- **Pentru cei nesatisfăcuți de decizia emisă de ANSC, dacă au atacat-o în instanța judecătorească, așa cum prevede cadrul legal;**
- **Cauzele care favorizează formularea contestațiilor în cadrul procedurilor de achiziții publice;**
- **Respectarea principiilor legalității, celerității, contradictorialității și al dreptului la apărare de către ANSC în procesul de examinare și soluționare a contestațiilor**
- **Aspectele procedurii de soluționare a contestațiilor care necesită a fi îmbunătățite;**
- **Acțiunile necesare pentru îmbunătățirea transparenței în activitatea ANSC.**

De asemenea, în procesul de elaborare a prezentului document, autorii au analizat prevederile cadrului legal primar și normativ-secundar în materie de contestații, raportul de performanță al ANSC pentru anul 2018, datele și informațiile publicate pe pagina web a ANSC (contestații depuse, deciziile emise de ANSC, ședințele de examinare a contestațiilor, rapoartele ANSC, etc.), studii și analize pe domeniu. Un alt instrument utilizat a fost participarea la ședințele publice de examinare a contestațiilor organizate de către ANSC.

Evoluția contestațiilor în anul 2018

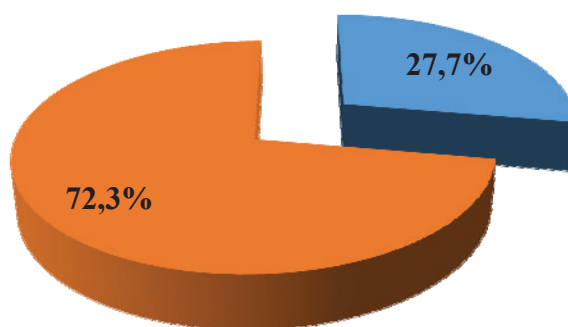
În perioada **anului 2018**, numărul contestațiilor formulate de operatorii economici și depuse la ANSC a fost de **726 de contestații**, conform Raportului ANSC citat mai sus. Comparând cu datele publicate de către Agenția Achiziții Publice (în continuare AAP) în raportul de activitate pe anul 2018, constatăm că **circa 3% (după număr) dintre procedurile de achiziție publică au fost contestate**, un indicator destul de redus, care poate fi cauzat de diferiți factori, inclusiv, lipsa motivației /încrederii operatorilor de a-și apăra drepturile, nivelul complicat sau birocratizat al întregii proceduri, informare redusă, acces limitat la procesul decizional al ANSC, etc. Cu toate acestea, **valoarea estimată a achizițiilor contestate este mult mai mare** și reprezintă circa 2,5 miliarde lei. Având în vedere că în anul 2018, valoarea totală a achizițiilor s-a ridicat la 10,5 miliarde lei, deducem că, pe criteriul valorii, circa 20% din achiziții au fost contestate. Conform Rapoartelor AAP pentru anii 2015 și 2016, rata procedurilor contestate a constituit circa 8% în perioada anilor 2015-2016, ceea ce înseamnă că în anul 2018 aceasta s-a redus aproape de 3 ori.

Analizate după obiectul contestației, din cele 726 de contestații, 176 au fost depuse la etapa premergătoare deschiderii ofertelor vizând **documentația de atribuire (27,7%)**, iar alte **550 contestații au vizat rezultatul procedurii (72,3%)**. De menționat că ponderile respective au suferit modificări comparativ cu rezultatele analizei incluse în Raportul de evaluare a contestațiilor elaborat de DIS "Viitorul" și prezentat în noiembrie 2018³. Or, conform acestuia, în perioada ianuarie – septembrie 2018, contestațiile care vizau documentația de atribuire versus cele care vizau rezultatele procedurii aveau un raport de circa **19% la 81%**.

Figura 1. Raportul dintre ponderea contestațiilor formulate împotriva documentației de atribuire | și cele care vizează rezultatul procedurii.

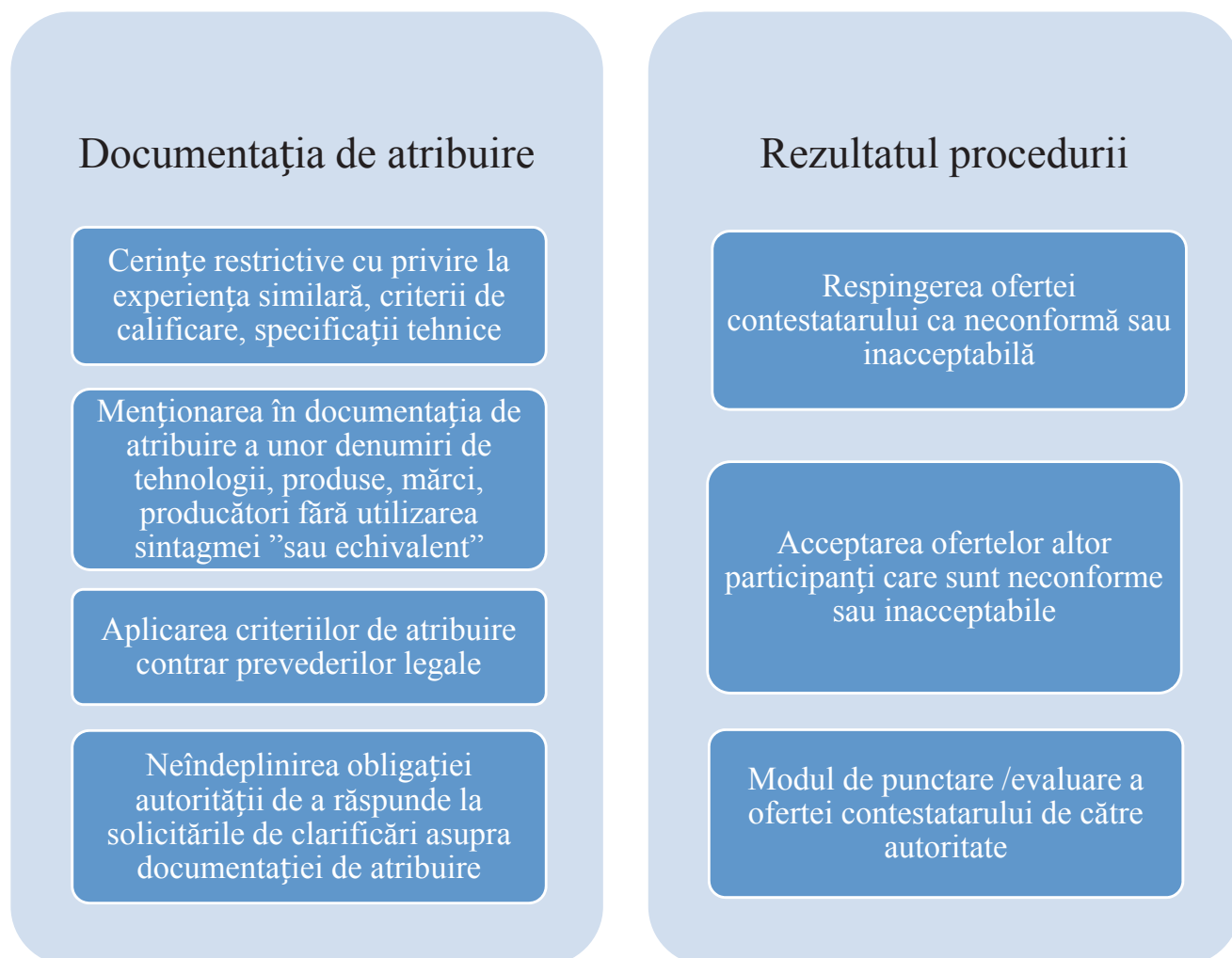
Contestațiile analizate după obiect

■ Documentația de atribuire ■ Rezultatul procedurii

³ <http://viitorul.org/files/library/Coperta%20Evaluare%20Sistem%20Achizitii%20WEB%20rev.pdf>

Mai jos este prezentat tabloul **celor mai frecvente aspecte vizate în contestațiile depuse** de operatorii economici la ANSC, grupate după obiectul contestației.

Ca urmare a contestațiilor înregistrate, **ANSC a emis, în 2018, 596 de decizii** dintre care 23% (135 contestații) au fost admise, alte 20% (119 contestații) au fost admise parțial, iar peste jumătate (53% - 315 contestații) – respinse. În cazul a 27 de contestații (4%), ANSC a stabilit că examinarea acestora nu ține de competența sa. Această rată înaltă a contestațiilor respinse poate fi generată de una sau mai multe din următoarele deficiențe ale sistemului, inclusiv informarea insuficientă a operatorilor economici privind particularitățile proceduri de contestare, lipsa de încredere în integritatea sistemului de contestații, pregătire insuficientă pentru argumentarea cazului/poziției, lipsa resurselor, etc.

Este importantă și structura contestațiilor respinse, pentru a înțelege mai bine cauzele numărului mare de contestații respinse. Astfel, din cele 315 de contestații respinse, 197 au fost considerate a fi neîntețmeiate, 105 – depuse tardiv, iar restul de 13 – neconforme/lipsite de obiect. **Numărul mare al contestațiilor depuse tardiv** (circa 17,6%) este un indicator care vorbește despre lipsa de informare sau informarea insuficientă a operatorilor economici în privința procedurii de contestare și termenilor legali de depunere a unei contestații conform prevederilor Legii 131/2015 (art. 83). Prin urmare, sunt necesare acțiuni de informare și instruire a operatorilor economici pentru a asigura respectarea termenilor, dar și creșterea calității contestațiilor depuse. Or, **contestațiile depuse tardiv vor fi respinse de către ANSC fără a fi examinate în fond.**

În primele patru luni ale anului 2019 numărului contestațiilor depuse a crescut semnificativ, cu circa 50%. Dacă în 2018 au fost depuse 202 contestații, atunci în 2019 la ANSC au fost înregistrate 293 contestații. Dintre acestea, 33 de contestații au fost formulate împotriva documentației de atribuire (11,3%), iar celelalte 260 de contestații au vizat rezultatul procedurii (88,7%). Acest indicator poate fi interpretat din două puncte de vedere. Pe de o parte, ca rezultat al sesiunilor de informare, ghidurilor și informațiilor publicate atât de ANSC, cât și societatea civilă, agenții economici sunt mai informați și mai pregătiți pentru a-și apăra drepturile. Pe de alta parte, fiind un indicator al disfuncționalităților din sistem, creșterea numărului contestațiilor este un aspect care necesită a fi analizat mai aprofundat de către ANSC și alte autorități cu atribuții în domeniul achizițiilor.

Formularea contestațiilor în cadrul procedurilor de achiziție publică

Funcționarea sistemului de soluționare a contestațiilor, procedura de depunere și soluționare a contestațiilor în cadrul procedurilor de achiziție publică este reglementată de legea 131/2015 și Hotărârea Parlamentului cu privire la instituirea, organizarea și funcționarea Agenției Naționale pentru Soluționarea Contestațiilor (nr. 271 din 15.12.2016).

ANSC are rolul de a **asigura accesul operatorilor economici la o cale de atac** împotriva actelor și acțiunilor autorităților contractante emise cu încălcarea legislației în materie de achiziții publice și la o examinare a contestațiilor depuse în cadrul unei ședințe publice. ANSC are obligația de a **apăra drepturile și interesele** legitime invocate în contestațiile supuse soluționării, **fără privilegii și fără discriminări**.

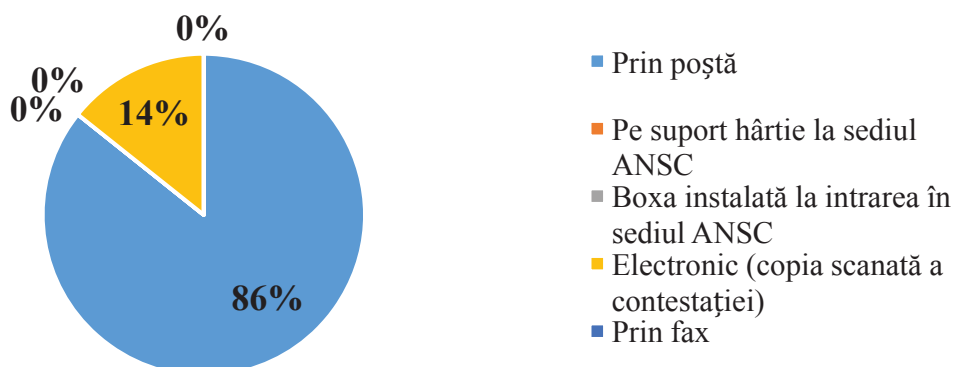
O noutate legislativă în domeniu ține de faptul că, începând cu 17 februarie curent, conform legii nr.121 din 05.07.2018 (M.O. din 17.08.2018) cu privire la concesiunile de lucrări și concesiunile de servicii, atribuțiile ANSC se răsfrâng și asupra soluționării contestațiilor din domeniul **concesiunilor de lucrări și concesiunilor de servicii**.

Cadrul legal prevede că **drept obiect al contestației** este **actul autorității contractante**. Iar, prin **“act al autorității contractante”** înțelegem orice **act administrativ, orice altă acțiune, sau inacțiune care produce sau poate produce efecte juridice** în legătură cu procedura de achiziție publică. Un operator economic are dreptul să depună o contestație atât în perioada premergătoare deschiderii ofertelor, cât și la etapa atribuirii contractului de achiziție.

O altă noutate care aduce valoare adăugată sistemului de contestații este posibilitatea **depunerii contestațiilor online (semnate electronic) pe pagina web a ANSC, ceea ce facilitează procesul de depunere a contestației** și încurajează operatorii economici să își apere drepturile pe care le consideră lezate în cadrul unei proceduri de achiziție publică.

În ceea ce privește **modalitățile utilizate de către participanții la chestionare pentru depunerea unei contestații**, rezultatele arată că cea mai uzuală modalitate, folosită în cazul a 86% dintre contestații este poșta, urmată de modalitatea electronică (copia scanată a contestației) -14%. Pe suport de hârtie la sediul ANSC, în boxa instalată la intrarea în sediul ANSC, sau prin fax, nu a fost depusă nici o contestație de către agenții economici respondenți.

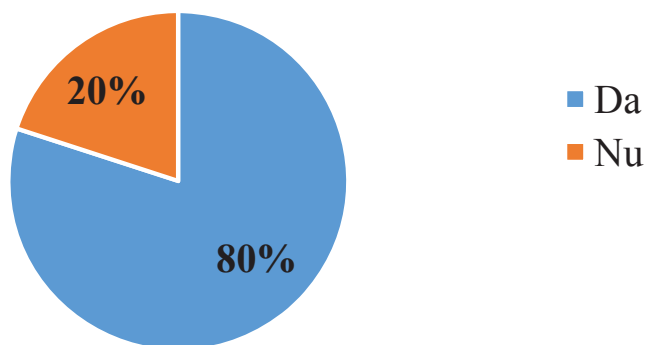
Figura 2. Modalitățile utilizate pentru depunerea contestațiilor

La capitolul metodelor prin care poate fi depusă contestația, trebuie de menționat faptul că odată cu introducerea în legislație a mijloacelor electronice de comunicare, **operatorii economici pot semna electronic contestația depusă la ANSC**, fapt ce reduce din timpul și resursele agentului economic - pe de o parte, iar pe de altă parte motivează agenții economici să își apere drepturile pretins lezate în cadrul procedurilor de achiziție.

Mai jos, figura 3 reflectă faptul că din totalul respondenților circa 80% au rămas satisfăcuți de decizia ANSC, în timp ce ceilalți circa 20% dintre operatori economici nu au fost satisfăcuți. Cu toate acestea, nici unul dintre operatorii economici participanți la evaluare **nu a atacat decizia ANSC privind soluționarea contestației în instanța judecătorească competentă**. De menționat este faptul că pe parcursul anului 2018, ANSC a fost citată în 20 de procese în ordinea contenciosului administrativ cu referire la deciziile emise pe marginea contestațiilor operatorilor economici. Dintre acestea, 7 cereri de chemare în judecată au fost respinse ca nefondate, 1 cerere a fost respinsă ca fiind tardivă, într-un caz cererea a fost restituită, iar în alt caz reclamantul a renunțat la acțiune.

Figura 3. Satisfacția operatorilor economici față de decizia emisă de ANSC

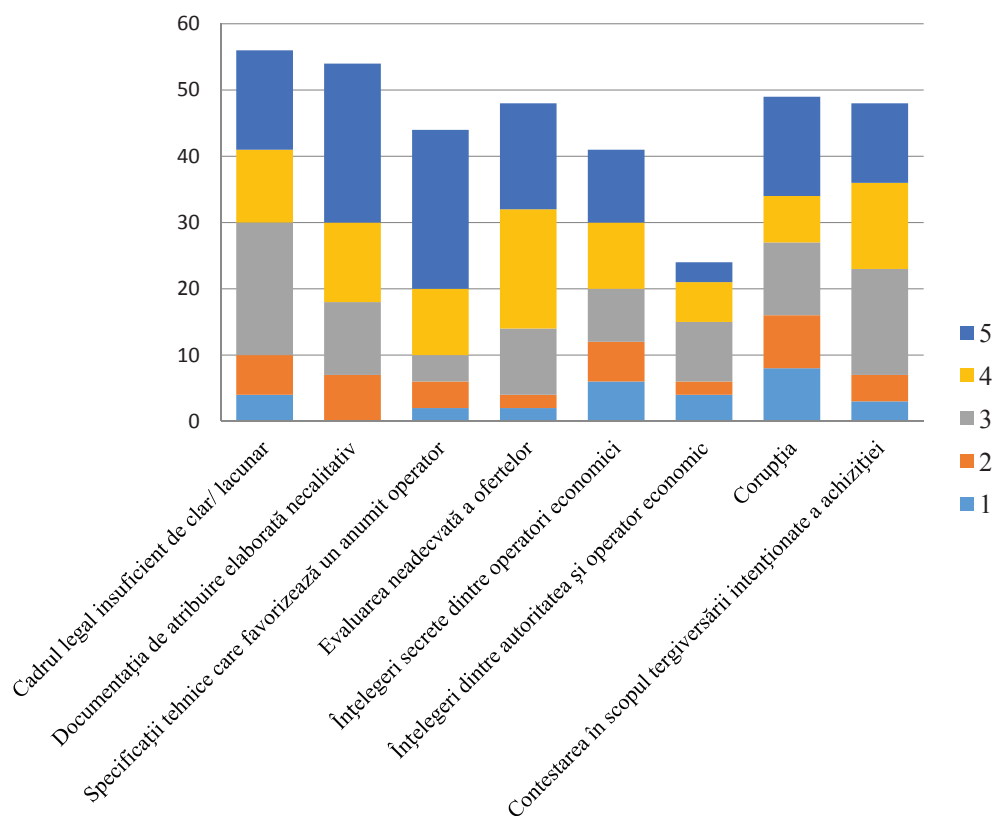
Cauzele care determină contestarea în cadrul procedurilor de achiziții publice

Participanții la chestionar au fost rugați să menționeze și să evalueze, pe baza calificativelor de la 1 la 5, care sunt cele mai frecvente cauze care îi determină să formuleze o contestație în cadrul procedurilor de achiziție publică la care participă sau intenționează să participe.

Figura 5 arată că cele mai frecvente cauze care generează contestarea în cadrul procedurilor de achiziție publică sunt:

- ✓ **insuficiența de claritate și lacunele din cadrul legal;**
- ✓ **documentația de atribuire elaborată necalitativ;**
- ✓ **specificații tehnice care favorizează un anumit operator economic;**
- ✓ **evaluarea inadecvată a ofertelor;**
- ✓ **înțelegeri secrete dintre operatori economici;**
- ✓ **corupția;**
- ✓ **rea-credința unor operatori economici (contestarea în scopul tergiversării intenționate a procedurii de achiziție publică).**

Figura 4. Cauzele care favorizează contestarea în cadrul procedurilor de achiziție publică.

Procedura de examinare și soluționare a contestațiilor

În procesul de examinare și soluționare a contestațiilor, ANSC trebuie să se ghideze de principiile **legalității, celerității, contradictorialității și a dreptului la apărare**. De menționat că ANSC **se pronunță mai întâi asupra cazurilor de restituire a contestației**, iar când se constată că acestea sunt întemeiate, nu se mai procedează la examinarea în fond a cauzei.

Procesul de examinare a contestațiilor conține următorii pași:

1

- ANSC verifică dacă au fost respectați termenii legali pentru depunerea contestației;
- Dacă termenii legali au fost depășiți, contestația va fi respinsă

2

- Dacă contestația nu conține toate informațiile necesare, ANSC va solicita contestatarului să o completeze în termen de 5 zile;
- Dacă contestatarul nu se conformează, contestația va fi respinsă

3

- Dacă au fost respectate regulile de depunere a contestației, ANSC poate solicita punctul de vedere al autorității;
- Autoritatea are obligația să le comunice participanților (în termen de 1 zi) despre contestația depusă cu anexarea unei copii

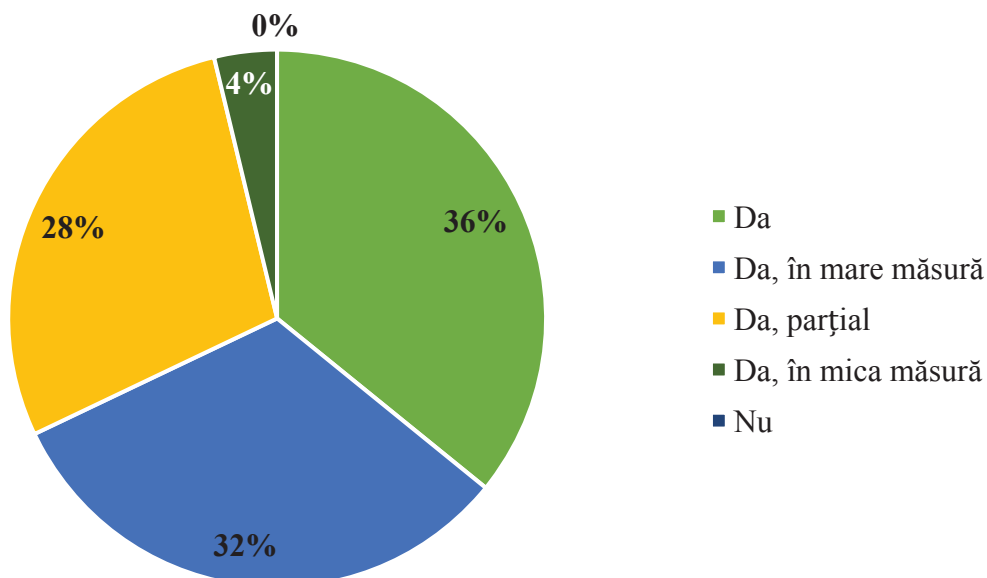
4

- Autoritatea are obligația de a transmite punctul său de vedere în termen de 5 zile cu anexarea documentelor relevante, atât către ANSC, cât și către contestatar;
- Autoritatea are obligația de a răspunde la orice solicitare ANSC privind transmiterea unor documente relevante contestației în termen de 5 zile.

Scopul acestei secțiuni din chestionar a fost să identificăm percepția respondenților față de respectarea de către ANSC a principiilor legalității, celerității, contradictorialității și al dreptului la apărare în cadrul procedurii de examinare și soluționare a contestațiilor.

Figura 5. În ce măsură se respectă principiile legalității, celerității, contradictorialității și al dreptului la apărare în procedura de examinare și soluționare a contestațiilor?

Respectarea principiilor legalității, celerității, contradictorialității și al dreptului la apărare

Ca urmare a analizei răspunsurilor oferite de respondenți am obținut următorul tablou: 36% dintre respondenți au fost de acord în întregime (**da**) cu faptul că ANSC respectă principiile legalității, celerității, contradictorialității și al dreptului la apărare în procedura de examinare și soluționare a contestațiilor. Alți 32% au răspuns cu **da, în mare măsură**, 28% au fost de acord, însă doar **parțial**, iar 4% au fost de părerea că ședințele de examinare și soluționare a contestațiilor nu respectă decît în mică măsură principiile enunțate.

Transparența în activitatea ANSC

În ceea ce privește transparența procesului de soluționare a contestațiilor, cadrul legal prevede obligația ANSC de a organiza ședințe deschise pentru examinarea contestațiilor și de a asigura publicarea pe pagina web a informației privind data și locul desfășurării ședințelor cu 3 zile lucrătoare înainte de data la care acestea vor avea loc. Menționăm că la aceste ședințe poate participa orice persoană interesată, fără înregistrare prealabilă. Totodată, cu cel puțin 3 zile lucrătoare înainte de data la care va avea loc ședința, ANSC transmite invitații de participare autorității contractante și contestatarului. ANSC poate invita la ședință și operatorul desemnat câștigător în cadrul procedurii de achiziții publice a cărei contestații va fi examinată. Autoritatea contractantă și contestatarul au **obligația de a participa la ședințele publice** pe marginea contestațiilor pentru a-și expune argumentele.

În ceea ce privește deciziile ANSC, acestea **sunt publicate pe pagina web în termen de 3 zile** de la adoptare. O noutate pozitivă la capitolul transparență este **includerea unei rubrici noi la secțiunea "Decizii"**, și anume **"executarea deciziilor"** de către autoritățile vizate. Cu toate acestea, de cele mai multe ori informația la această rubrică, fie lipsește, fie figurează *"raportat"*, *"lipsește informația"*, ceea ce este insuficient și nu reflectă exact acțiunile realizate de autoritatea contractată ca urmare a măsurilor de remediere ale ANSC. Menționăm că în cadrul legal este prevăzută obligația autorității de a **raporta măsurile de remediere luate în vederea executării deciziei prin care au fost dispuse măsuri de remediere**.

Recomandările oferite de cei chestionați privind **acțiunile care pot spori gradul de transparență a activității ANSC** sunt următoarele:

- Publicarea în diferite surse a informațiilor despre activitatea ANSC;
- Transmiterea online a ședințelor de examinare a contestațiilor, plasarea acestora pe pagina web, precum și arhivarea lor, pentru a putea fi vizualizată ulterior;
- Evitarea încălcării termenului legal de publicare a deciziilor emise de ANSC, căci au fost unele decizii publicate cu întârziere pe pagina web a ANSC;
- Plasarea informației în secțiunile și rubricile de pe pagina web astfel încât să fie ușor de accesat și navigat pe pagină;
- Afișarea tuturor contestațiilor examinate pe pagina web a agenției;
- Selecția și menținerea personalului de specialitate calificat;
- Respectarea principiilor egalității, imparțialității și a tratamentului egal;
- Consilieri integri de soluționare a contestațiilor;
- Datele despre consilieri să fie publice;
- Organizarea activităților de informare și instruire;

La capitolul transparență, se observă o tendință spre **necesitatea de digitalizare a procesului de examinare și soluționare a contestațiilor**. Aceasta se manifestă prin faptul că un procent semnificativ al respondenților identifică **digitalizarea drept o potențială soluție** pentru problemele din sistemul de soluționare a contestațiilor. În aceeași măsură, diseminarea largă a informațiilor referitoare la activitatea ANSC este privită ca o modalitate de a aduce activitatea ANSC în atenția publicului și de a-i impune menținerea unui standard înalt de transparență.

Concluzii finale și recomandări de politici

Înainte de toate, este extrem de important ca ANSC să uniformizeze soluțiile pronunțate, inclusiv prin elaborarea și publicarea **practicilor unitare** care să ofere predictibilitate asupra contestațiilor și să excludă potențialele controverse și interpretări diferite. Cu toate că acest lucru a fost menționat de către conducerea ANSC la un eveniment public încă în luna noiembrie 2018⁴, actualmente (mai, 2019) pe pagina ANSC a fost publicată o singură speță în acest sens, și anume privitor la contestațiile care vizează decizia grupului de lucru de a respinge oferta pe motivul că quantumul salariului muncitorilor-constructori, utilizat la întocmirea devizului-ofertă nu corespunde quantumului salariului reglementat prin Scrisoarea informativ-normativă a Ministerului Dezvoltării Regionale și Construcțiilor nr. 05-806 din 02.05.2017, cu privire la determinarea valorii obiectivelor de construcții începând cu 01.05.2017.⁵ Iar alte **două soluții unificate** au fost menționate în Raportul de performanță al ANSC pentru anul 2018⁶. Prima se referă la utilizarea semnăturii electronice în achizițiile publice, iar cea de-a doua vizează decizia grupului de lucru de a accepta oferte privind serviciile de pază care sunt elaborate fără luarea în considerare a legislației în domeniul muncii. Prin urmare, se recomandă ANSC să analizeze periodic încălcările cel mai frecvent comise în procedurile de achiziție publică pentru a întreprinde măsurile necesare ce se impun și pentru a **uniformiza practica judiciară de soluționare a contestațiilor**, menținând astfel un **nivel înalt de obiectivitate și imparțialitate** în procesul de soluționare a contestațiilor.

De asemenea, este necesară **implicarea și participarea ANSC în procesul de elaborare a politicilor din domeniul achizițiilor publice** prin diverse activități, precum **informări, interpretări, protocoale de colaborare, grupuri de lucru interinstituționale pe subiecte înguste**. Astfel, se recomandă ANSC, care reprezintă una dintre componentele ecosistemului achizițiilor publice, o comunicare și colaborare permanentă cu autoritățile publice care elaborează politicile în domeniul achizițiilor, care au rol de control și supraveghere sau gestionare a sistemului electronic de achiziții - Ministerul Finanțelor, Agenția Achiziții Publice, Centrul de Tehnologii Informaționale în Finanțe, Curtea de Conturi și Inspekția Financiară, instanțele de judecată; instituțiile care reglementează sectorul la care se referă obiectul procedurii de achiziție contestată. O **colaborare efectivă și permanentă dintre aceste instituții va genera unificarea practicii în domeniul achizițiilor publice** și, implicit, soluționarea problemei aspectelor care sunt vag sau insuficient reglementate în cadrul legal primar sau cel normativ-secundar. În acest sens, menționăm că la începutul acestui an a avut loc o ședință comună organizată de ANSC pe subiectul reformei sistemului achizițiilor publice prin eforturi comune, fapt constatat ca urmare a unui comunicat post-eveniment publicat pe pagina web a ANSC.⁷

Participanții la chestionar au fost rugați să identifice acele aspecte ale procedurii de soluționare a contestațiilor, care după părerea lor necesită îmbunătățiri și intervenția autorităților care elaborează politicile în domeniul achizițiilor și contestațiilor. Tabloul recomandărilor privind îmbunătățirile necesare în sistemul de soluționare a contestațiilor este prezentat mai jos. Din acest tablou observăm propuneri și

⁴ <http://viitorul.org/ro/content/rezultatele-evalu%C4%83rii-contesta%C8%9Bilor-%C3%AEn-achizi%C8%9Bii-%C8%99i-bunele-practici-europene-discutate-la>

⁵ <https://ansc.md/ro/advanced-page-type/intrebari-frecvente>

⁶ <https://ansc.md/ro/advanced-page-type/rapoarte>

⁷ <https://ansc.md/ro/content/continuarea-reformei-sistemului-achizițiilor-publice-prin-eforturi-comune>

recomandări diverse oferite de participanții la chestionare. De subliniat faptul că **transmiterea live a ședințelor și/sau posibilitatea de a vizualiza contestațiile în SIA RSAP** a fost propusă de circa 26% dintre respondenți, fiind evidențiată tendința, în rândul respondenților, în privința necesității de a **digitaliza sistemul de soluționare a contestațiilor** și de a-i spori, pe această cale, transparența. În același context, participanții la chestionare cer autorităților **integrarea sistemului de constatări în sistemul electronic de achiziții publice**, astfel încât acestea să fie vizualizate automat în sistem fiind, astfel, asigurată informarea la timp a participanților dar și transparența procesului. Totodată, din totalul de răspunsuri, se mai evidențiază **necesitatea introducerii unei posibilități de sancționare a operatorilor economici** care, prin contestația depusă, au tergiversat intenționat procedura de atribuire a contractului de către autoritatea contractantă. O altă propunere menționată de către 10,5% dintre respondenți este **atragera experților integri la ședințele de examinare a contestațiilor**, dar și alte propuneri care se regăsesc în schema de mai jos.

Introducerea unei posibilități de sancționare a operatorului economic care prin contestația depusă a tergiversat intenționat procedura de atribuire a contractului de către autoritatea contractantă

Îmbunătățirea transparenței ședințelor publice de examinare a contestațiilor prin transmiterea live a ședințelor

Utilizarea medierii ca posibilitate de soluționare a deciziei contestate.

Reducerea/limitarea numărului de documente solicitate de ANSC în procesul de soluționare a contestațiilor

Elaborarea unei secțiuni de „Întrebări și Răspunsuri” pe pagina web a ANSC cu publicarea și actualizarea permanentă a informației

Atragera experților în cadrul ședințelor de examinare a contestațiilor

Analiza mai profundă a contestațiilor depuse

Introducerea și vizualizarea contestațiilor direct în sistemul electronic de achiziții publice

Îmbunătățirea nivelului de profesionalism al consilierilor și rapiditatea soluționării contestațiilor

Organizarea seminarelor de instruire, cu analiza exemplurilor concrete

